

mentes, tehát ott klimatikus humuszképződésről nem is lehet szó.

Itt megemlítem, hogy a forró égőv fekete gesztenyebarna és félsivatagi talajok övében, ha ott sóstalajok alakulnak ki, a humusz túlnyomórészt Na-al van telítve.

Kidőlt a sárvári nagy tölgy

írta: Scherg Károly.

Július 10-én reggel 5 órakor derült, szélcsendes időben kidőlt a sárvári nagy tölgy, miután az előző esti vihar és eső feláztatta korhadt gyökereit és megterhelte hatalmas koronáját.

Kaán Károly: „Természetvédelem és a Természeti emlékek” című munkájában a 234-ik oldalon így ír róla: „Tudomásunk szerint a legidősebb és legnagyobb méretű tölgy a Ferenc bajor királyi herceg sárvári kastélyának parkjában álló példány

(*Quercus pedunculata*), melynek mellmagassági kerülete 8.90 m, átmérője pedig 3.74 m. Magassága 23 m, koronájának átmérője pedig 22 m (90. és 91. kép). A kastély és az uradalom egykori tulajdonosai: a Nádasdy grófok valamelyike ültettette egykor, a ma legalább 4—500 éves öreg fát, mely a történeti adatokban is sokszor szereplő kastélykert sok emlékének ma is élő tanuja. A közelében álló fák is öregek, de korántsem közelítik meg hatalmasméretű társuk korát. Mai tulajdonosa nagy kegyelettel veszi körül és a megérdemelt gondozásban részesíti.”

Közlök néhány felvételt róla, hogy még egyszer visszaemlékezzenek rá mindazok, kik látták hatalmas, bár alacsony törzsét, mely 4 óriási ágban folytatódott. Ezeket néhai Mária Terézia

estei főhercegnő, III. Lajos bajor királyné, erős vaspántokkal köttette össze és az oldalán támadt féregrágásos lyukakat cementtel töltötte ki. Egyik hatalmas oldalágát 1910 körül még külön egy villás tölgytörzsszel támasztották alá, melyet beton-alapra állítottak. De még így sem állhatott ellen az idő vasfogának, gonosz férgek otthona és prédája lett, melyek kirágták gyökereit. Nemrég még üdén, zölden állt, csak a megcsúszott támaszték és az oldalán támadt repedések mutatták, hogy nincs remény megmentésére s életveszélyes az alatta való tartózkodás. Halála szép volt, még átélt egy hatalmas vihart, dacosan égnek szegezett fejjel, mint király állt társai között s azután, midőn már minden elcsendesedett körülötte s a borzalmas viharos éjszaka után ismét csendes, napos reggelre ébredt a természet és a felkelő nap ismét körülnyaldosta hatalmas koronáját, megszédülve, hatalmas roppanással dőlt össze. Midőn másnap odajöttem, ott feküdt széttört derékkel, levelei még zöld koszorúként veszik körül a ravatalt, melyhez halála hírére meghatódottsággal vándorol Sárvár népe. Fényképezőgépek kattogtak, az ujságok nekrológot írtak s aztán feldolgozás alá került. Még az odújában talált nyaktekeres fiókák miatt néhány napot várnak a fenséges úr parancsára a feldolgozással, de azután nekiállították a fejszéket. 10 köbméter műfát, 33 ürm. tűzifát, 2 ürm. tuskófát és 2 határ ágat adott. Alul 1.5 m magasságig teljesen korhadt volt a törzs, tele hőscincér-, szarvasbogárrágással, úgyhogy tulajdonkép csak 15—20 cm vastag külső kérgen állt s ha a vasalás nem tartotta volna egyensúlyban, bizonyára már régen szét-esett volna. A teljesen ép ágain azonban csak 145 évgyűrű volt olvasható, úgyhogy talán nem is volt oly idős, mint aminőnek a hatalmas törzse után gondolható volt, hanem talán 4 egymás mellett álló tölgynek összenövéséből keletkezhetett. Talán azért is romlott annyira az alsó része.

Eltűnt ismét egy darab a régi Sárvárból s ma már frissen kavicsolt tisztás áll helyén s mindenki a közelében álló, mintegy 30 m magas, eddig észre sem vett, piramis tölgyet csodálja s elefelejt, hogy itt állt nemrég Magyarország legnagyobb tölgyfája.